

वरुणस्य तथा गौरो सूर्यस्य च सुवर्चला । रोहिणी शशिनः साध्वी स्वाहा चैव विभावरोः ।
 अदितिः कश्यपस्याथ सर्वास्ताः पतिदेवताः । दृष्टाश्चोपासिताश्चैव तास्त्वया देवि नित्यशः ।
 तेन त्वां परिपृच्छामि धर्मज्ञे धर्मवादिनि । स्त्रीधर्मं श्रोतुमिच्छामि त्वयोदाहृतमादितः ।
 सहधर्मचरी मे त्वं समशीला समव्रता । समानसारवीर्या च तपस्तीव्रं कृतञ्च ते ।
 त्वया ह्युक्तो विशेषेण गुणवान् स भविष्यति । लोके चैव तथा देवि प्रमाणत्वमुपैष्यति ।
 स्त्रियश्चैव विशेषेण स्त्रीधनस्य गतिः परा । गैर्या गच्छति सुश्रोणि लोकेष्वेषा गतिः सदा ।
 मम चार्द्धं शरीरस्य तव चार्द्धेन निर्मितं । सुरकार्यकरी च त्वं लोकसन्तानकारिणि ।
 तव सर्वः सुविदितः स्त्रीधर्मः शाश्वतः शुभे । तस्मादशेषं तं ब्रूहि स्वधर्मं विस्तरेण मे ।
 ॥ उमोवाच ॥ भगवन् सर्वभूतेश भूतभव्यभवाङ्गव । त्वत्प्रासादादियं देव वाक् चैव प्रतिभाति मे ।
 इमास्तु नद्यो देवेश सर्वतीर्थोदकैर्युताः । उपस्पर्शनहेतोस्त्वामुपयान्ति समीपतः ।
 एताभिः सह संमन्य प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः । प्रभवन् योऽनहंवादो स वै पुरुष उच्यते ।
 स्त्री च भूतेश सततं स्त्रियमेवानुधावति । मया सम्मानिताश्चैव भविष्यन्ति सरिद्धराः ।
 एषा सरस्वती पुण्या नदी नामुत्तमा नदी । प्रथमा सर्वसरितां नदी सागरगामिनी ।
 विपाशा च वितस्ता च चन्द्रभागा इरावती । शतद्रुर्देविका सिन्धुः कौशिकी गोमती तथा ।
 तथा देवनदी चैवं सर्वतीर्थोभिसंवृता । गगनाद्गता देवी गङ्गा सर्वसरिद्धरा ।
 इत्युक्ता देवदेवस्य पत्नी धर्मभृतां वरा । स्मितपूर्वमथाभाष्य सर्वास्ताः सरितस्तथा ।
 अपृच्छद्देवमहिषी स्त्रीधर्मं धर्मवत्सला । स्त्रीधर्मकुशलास्ता वै गङ्गाद्याः सरिताम्बराः ।
 ॥ उमोवाच ॥ अयं भगवता प्रोक्तः प्रश्नः स्त्रीधर्मसंश्रितः । तन्तु संमन्य युष्माभिर्वक्तुमिच्छामि शङ्करं ।
 न चैकसाध्यं पश्यामि विज्ञानं भुवि किञ्चन । दिवि वा सागरगमास्तेन वो मानयाम्यहं ।
 एवं सर्वाः सरिच्छ्रेष्ठाः पृष्टाः पुण्यतमाः शिवाः । ततो देवनदी गङ्गा नियुक्ता प्रतिपूज्य च ।
 बह्वीभिर्बुद्धिभिः स्फोता स्त्रीधर्मज्ञा शुचिस्मिता । शैलराजसुता देवी पुण्या पापभयापहा ।
 बुद्ध्या विनयसम्पन्ना सर्वधर्मविशारदा । समितं बज्रबुद्ध्याद्या गङ्गा वचनमब्रवीत् ।
 धन्याऽस्यनुगृहीताऽस्मि देवि धर्मपरायणे । या त्वं सर्वजगन्मान्या नदी मानयसेऽनघे ।
 प्रभवन् पृच्छते यो हि सम्मानयति वा पुनः । नूनं मन्ये स धर्मात्मा पण्डिताख्यां स गच्छति ।
 ज्ञानविज्ञानसम्पन्नानूहापोहविशारदान् । प्रवक्तुन् पृच्छते योऽन्यान् स वै नापदमृच्छति ।
 अन्यथा बज्रबुद्ध्याद्यो वाक्यं वदति संसदि । अन्यथैव ह्यहंवादी दुर्बलं वदते वचः ।
 दिव्यज्ञाने दिवि श्रेष्ठे दिव्यैः पुण्यैः सहोत्थिते । त्वमेवार्हसि नो देवि स्त्रीधर्माननुभाषितुं ।
 ॥ भीष्म उवाच ॥ ततः साराधिता देवी गङ्गया बज्रभिर्गुणैः । प्राह सर्वमशेषेण स्त्रीधर्मं सुरसुन्दरी ।
 स्त्रीधर्मो मां प्रति यथा प्रतिभाति यथाविधि । तमहं कीर्तयिष्यामि तथैव प्रश्रितो भव ।
 स्त्रीधर्मः पूर्वं एवायं विवाहो बन्धुभिः कृतः । सह धर्मचरी भर्तुर्भवत्यग्निसमीपतः ।